

Nikola Šimić Tonin

VLAHO

Prema putnim bilješkama Vida Vuletića – Vukasovića: Iz Dubrovnika preko donje Hercegovine

Osamnaesti kolovoza 1879. Dan koji sviće na ogranku je lijepog ljetnjeg doba. Sviće dan rođendana slavnog kralja. Ranim jutrom u gradu Korčuli zadrmaše mužari, navješćuju taj dan radosnog svršetka god. 49 – te, i nastajuće 50 – te, Nj. V. Franje Josipa I. Istim danom uglednik Vid Vuletić – Vukasović, profesor i čovjek od pera, udilj požuri se ovim danom put Dubrovnika sa svojom suprugom; dan je tako krasan, milina putniku brodariti. Na parobrodu nađe vrsnog Dubrovčanina slikara Vlaha Bukovca. Vid nešto slučajno s nekim muški razgovara, tek za prikratiti vrijeme. Vlaho ne izdrža te mu se veselo obrati:

- Gospodaru meni se čini da ste vi Dubrovčanin! – Na to mu Vid Vuletić – Vukasović odvrati:

- U žilama mi je krv hercegovačka, a u srcu odgoj Dubrovački!

Mladi se umjetnik bez ikakvoga zazora uze očitati o sebi, o umjetnosti... kao da se godinama znaju, a ne od ovoga slučajnoga susreta. I jednom i drugom milo. Vlaho ne izdrža pokazati g. Vidu mladu **Crnogorku**, prekrasnu sliku sa svoga pogleda i oduševljeno reče mu:

- Ako Bog da, na Cetinju, i po Crnoj Gori, naslikat ću više narodnih običaja, i nastojaću da u sviet turim Crno-gorsko posielo i guslarstvo...

Kad Bukovac govorio o umjetnosti, usplamti očima te mu se na licu i čelu pozna da je umjetnik. Koji dan prije naslika u malo sati na *ulje* g. Trobitza prvoga kapetana na parobrodu. Svak živ čudio se toj njegovoj hitrosti i umjetničkoj točnosti. Ta je slika u Trstu. O njoj prijazno govore Trščanski listovi, a u *Narodnom listu* napisa veleučeni g. Vulović članak i ocijenio sliku uz velike hvale.

Vidova supruga, promatra krajićkom oka tog mladića osrednjega stasa i po njenoj procjeni jedva u dvadest prvoj godini. Lice mu je uzpogled čedno a potezi lijepi, kao u mlade djevojke. Riječ njegova priteže. Govori Dubrovačkim narječem bez ikakva rastezanja. U njemu nije nadutosti, kao što biva kod nekih poletarića koje je često sretala, a kojima se čini, kad su zapijukali iz jaja, da su prstom pusto do neba se dovinuli i sav svijet čudesima svoga veleuma zablenuili... Kad štogod priča od znanosti il' o umjetnosti, čedno veli:

- Čini mi se – o ovom sam negdje štio...

Kad govori o svojim slikama, kaže:

- Ako Bog da, ako mi pođe za rukom...

Gospođa Ljuba nekoliko puta izgovori u bradu sebi: Vlaho... Vlaho Bukovac...

...

Noć već minu a jutro granu, kad se nadoše u Gružu. Iz Gruža odvezoše se u Dubrovnik. Tu se gospodin Vid i gospođa Ljuba rastaše od Vlaho, kog gospođa na rastanku zagrlila i nježno poljubi, zaželivši mu svako dobro, pozva ga da svakako dođe kod njih u Korčulu i da se živom glavom ne igra da dugo čekaju na njegovu posjetu.

Vlaho se istoga trena ukrca na plov i pođe put Cavtata zagrliti majku, o kojoj im je više puta ljubazno govorio.

Rastadoše se, ali se njihova srca sljubiše.

Pjesnik Vid u mladom umjetniku vidio je pravu iskru duha i poleta. Isti dan u gostionici napisao olovkom pjesmu da utvrdi to prijateljstvo, i tiskao je u *Slovincu* od 1. listopada 1879.